

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 104/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti (i) záznamom o prešetrení sťažností riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce č. UVTOS-01065/13-ZE-2023-4 z 30. mája 2023, č. UVTOS-00065/13-ZE-2024-4 z 3. januára 2024, č. UVTOS-00084/13-ZE-2024-4 zo 17. januára 2024, č. UVTOS-01893/13-ZE-2023-4 z 28. septembra 2023 a č. UVTOS-01981/13-ZE-2023-6 z 10. októbra 2023 a prípisu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce č. UVTOS-02524/23-ZE-2023 z 28. novembra 2023, (ii) stanovisku Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín č. N ZVJS-00285/27-TN-2024-2 zo 16. januára 2024, (iii) odstúpeniu podania Úradom inšpekčnej služby č. UIS-UI-ISZ2-2023/005659-002 z 21. decembra 2023 a (iv) uznesení Okresného súdu Levice sp. zn. 4Nt/102/2023 z 3. januára 2024 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenia žiada, ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2024, ktorú na výzvu ústavného súdu doplnil 9. februára 2024, domáha vyslovenia porušenia zákazu mučenia podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru (i) záznamami a prípisom o prešetrení jeho sťažností ústavom na výkon trestu odňatia slobody, (ii) stanoviskom nemocnice, (iii) odstúpením trestného oznámenia a (iv) uznesením súdu o preradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

2. Sťažovateľ sa sťažoval na rôzne nedostatky v ústave na výkon trestu odňatia slobody (vulgárne správanie príslušníkov pri kontrole podaných liekov, rušenie rozhlasu zvukom z iného zariadenia, hlučná hudba počas spánku, nedostatočná dávka stravy, nehygienická a nesprávna kontrola dávky stravy a postup pri uložení disciplinárneho trestu). Jeho sťažnosti boli ústavnou sťažnosťou namietanými záznamami riaditeľa ústavu na výkon trestu a jeho prípisom podľa § 65dj zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ZVJS“) vyhodnotené ako neopodstatnené alebo tak, že ich vyhodnotiť nemožno, keďže nie je možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia sťažovateľa.

3. Sťažovateľ namietané porušenie ústavných práv identifikuje v nesprávnosti záverov záznamov a prípisu o prešetrení jeho sťažností. Podľa § 65dk zákona o ZVJS odsúdený môže nesúhlas s vybavením sťažnosti vyjadriť žiadosťou o prešetrenie vybavenia sťažnosti, ktorú môže podať do 15 pracovných dní od doručenia záznamu o prešetrení sťažnosti. Ak ústav nevyhoví žiadosti v plnom rozsahu, je na vybavenie žiadosti príslušné generálne riaditeľstvo ZVJS. Nesúhlas s ústavnou sťažnosťou namietanými záznamami a prípisom tak možno namietat žiadosťou o prešetrenie vybavenia sťažnosti. Sťažovateľ proti záznamom o prešetrení sťažností nevyčerpal žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti podľa § 65dk zákona o ZVJS, ktorá je právnym prostriedkom nápravy, ktorý sťažovateľovi priznáva zákon na ochranu jeho základných práv. Preto je ústavná sťažnosť proti záznamom a prípisu o vybavení sťažnosti podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

II.

4. Sťažovateľ podaniami zo septembra 2023 namietal poskytnutie zdravotnej starostlivosti v nemocnici pre odsúdených z dôvodov, že mu bola vysadená dávka lieku, ktorý skôr na predpis užíval, a lekár mu nepredpísal vyššiu nutričnú hodnotu stravy. Nemocnica mu k tomu uviedla, že poskytuje zdravotnú starostlivosť a jeho podanie posúdila podľa § 17 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“). Dospela k záveru, že sťažovateľovi zdravotnú starostlivosť poskytla správne. K vysadeniu dávky lieku došlo vzhľadom na konsolidovaný psychiatrický stav sťažovateľa a riziko závislosti na lieku. K zvýšeniu nutričnej hodnoty stravy uviedla, že sťažovateľ mal pri nástupe do výkonu trestu nadváhu, no teraz je jeho hmotnosť ideálna, čo vylučuje potrebu zmeny stravy.

5. Sťažovateľ porušenie ústavných práv identifikuje v nesprávnosti stanoviska nemocnice. Podľa § 17 ods. 1 a 3 zákona o zdravotnej starostlivosti ak sa osoba domnieva, že sa jej neposkytla zdravotná starostlivosť správne, môže požiadať poskytovateľa o nápravu a poskytovateľ je povinný žiadateľa informovať o spôsobe vybavenia žiadosti. Tak tomu bolo aj v prípade sťažovateľa. Podľa § 17 ods. 4 písm. a) zákona o zdravotnej starostlivosti ak poskytovateľ žiadosti nevyhoví, osoba má právo požiadať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o vykonanie dohľadu podľa osobitného zákona. Z týchto ustanovení zákona o zdravotnej starostlivosti vyplýva, že záver o správnom poskytnutí zdravotnej starostlivosti ústavnou sťažnosťou namietaným stanoviskom možno namietat žiadosťou o dohľad. Sťažovateľ však proti stanovisku nemocnice nevyčerpal

žiadosť o dohľad podľa § 17 ods. 4 písm. a) zákona o zdravotnej starostlivosti, ktorá je právnym prostriedkom nápravy, ktorú sťažovateľovi priznáva zákon na ochranu jeho základných práv. Preto je ústavná sťažnosť proti stanovisku nemocnice podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

III.

6. Sťažovateľ doručil na Úrad inšpekčnej služby podanie, ktoré označil ako trestné oznámenie z dôvodu nezákonného postupu pri prešetrovaní sťažností v ústave na výkon trestu. Ústavnou sťažnosťou namietaným prípisom Úradu inšpekčnej služby bolo podanie odstúpené ústavu na výkon trestu s odôvodnením, že podanie sťažovateľa po obsahovej stránke neobsahuje skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že príslušníkom ZVJS bol spáchaný trestný čin, a, naopak, vyplýva z neho nespokojnosť sťažovateľa so záznamom o prešetroaní jeho sťažnosti podľa zákona o ZVJS. Podľa Úradu inšpekčnej služby podanie sťažovateľa nie je trestným oznámením a ide o sťažnosť podľa § 65da ods. 1 a 2 zákona o ZVJS, ktorú treba odstúpiť generálnemu riaditeľstvu ZVJS.

7. Sťažovateľ namieta, že jeho trestné oznámenie nebolo riadne prešetrené. Rozhodovanie o trestnom oznámení upravuje § 197 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak nie je dôvod na začatie trestného stíhania, prokurátor alebo policajt uznesením vec odovzdá príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu, odovzdá inému orgánu na disciplinárne konanie, odloží, ak je trestné stíhanie neprípustné alebo ak zanikla trestnosť činu, alebo odmietne. O trestnom oznámení sťažovateľa nebolo rozhodnuté týmto zákonom predpokladaným spôsobom, ale prípisom, ktorým bolo podanie sťažovateľa vyhodnotené inak ako trestné oznámenie. Žiadne vyšetrovanie vo veci trestného oznámenia sťažovateľa nezačalo, čo vylučuje uplatnenie jeho práv postupom podľa § 210 Trestného poriadku, podľa ktorého poškodený má právo v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta.

8. Sťažovateľ však mohol svoju nespokojnosť s postupom Úradu inšpekčnej služby, ktorý jeho podanie nevybavil spôsobom predpokladaným Trestným poriadkom, namietat' podnetom podľa § 32 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Na postup Úradu inšpekčnej služby nemožno vzťahovať výluky, ktorá vyplýva z § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre, podľa ktorého podnetom sa nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. K postupu Úradu inšpekčnej služby totiž došlo mimo trestného konania.

9. Podľa § 36a ods. 2 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený prokurátor. Tomu zodpovedajú oprávnenia prokurátora, ktorý podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti aj pred začatím trestného stíhania a ktorý je podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku oprávnený dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197 Trestného poriadku. Sťažovateľ tak podnetom podľa zákona o prokuratúre mohol namietat' nesprávnosť postupu Úradu inšpekčnej služby a prostredníctvom podnetu vyvolať pokyn prokurátora,

ktorý by viedol k tomu, aby o jeho trestnom oznámení bolo rozhodnuté postupom predpokladaným Trestným poriadkom. Tento právny prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľovi priznáva na ochranu jeho ústavných práv zákon o prokuratúre v spojení s oprávneniami prokurátora podľa Trestného poriadku, však sťažovateľ nevyčerpal. Preto je ústavná sťažnosť proti odstúpeniu trestného oznámenia sťažovateľa podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

IV.

10. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresného súdu bolo podľa § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého o zmene spôsobu výkonu trestu rozhoduje súd podľa Trestného poriadku, rozhodnuté, že sťažovateľ sa na ďalší výkon uloženého trestu odňatia slobody preraduje z ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

11. Podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd, pričom podľa § 411 ods. 3 Trestného poriadku je proti tomuto uzneseniu prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažovateľ tak má proti uzneseniu okresného súdu právo podať sťažnosť – právny prostriedok nápravy, ktorý mu Trestný poriadok priznáva na ochranu jeho ústavných práv, pričom z jeho tvrdení v ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažnosť podal. Preto je ústavná sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

V.

12. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu